

Foto: AK Bakken, NIBIO

Hundegras og flerårig raigras i blandinger til hyppig høsting

Flerårig raigras passer godt i eng som høstes ofte for å gi lettfordøyelig grovfôr. I store deler av landet er det stor risiko for at det går ut om vinteren. Likevel er det interesse for å finne smarte måter å utnytte dets potensial så lenge det henger med. Samdyrking med hundegras er foreslått og praktisert av en del grovfôrprodusenter. Dette konseptet er testa i ulike deler av landet i et samarbeid mellom NIBIO og Norsk Landbruksrådgiving.

TANKEN BAK SAMDYR KING

Både flerårig raigras (*Lolium perenne*) og hundegras (*Dactylis glomerata*) har god gjenvekstevne etter slått og gir i vitale og godt gjødsla bestand store avlinger med tre og flere slåtter per sesong. Hundegras tåler den norske vinteren bedre, men har en fôr kvalitet som er vesentlig dårligere enn raigrasets. Ved å så artene sammen kan en tenke seg at raigraset bidrar

positivt til avling og kvalitet så lenge det henger med, og at hundegraset tetter igjen og bidrar til avling når raigraset har gått ut.

TESTOPPLEGG

I en serie med forsøksfelt lagt ut fra Målselv i nord til Forsand i sør-vest ble hundegrassortene Frisk og Laban dyrka i reinbestand og hver for seg i blanding

(50% av total frøvekt) med flere sorter flerårig raigras (Spire Surfôr Pluss 100 fra Felleskjøpet Rogaland Agder + de norske sortene Fia og Trygve). Det var også med forsøksruter med bare flerårig raigras. Felte ble slått fra tre opp til fem ganger per sesong, avhengig av hvor de lå, og de gikk over tre år. En hadde mål om å finne ut hvor store forskjeller i fôr kvalitet det var mellom raigras og hundegras, hvor lenge raigraset holdt stand og hvor godt hundegraset deretter dekte opp, og til slutt om det var forskjeller i avlingspotensial og kvalitet mellom de to hundegras-sortene.

FÔRKVALITET HOS HUNDEGRAS VERSUS FLERÅRIG RAIGRAS

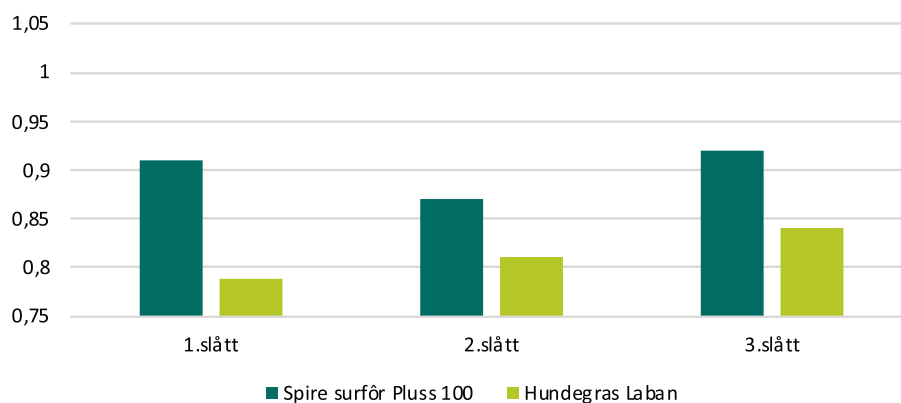
- I førsteslåttene var fôrenhetskonsentrasjonen (FEm/kg tørrstoff) vesentlig høyere i flerårig raigras enn i hundegras. Forskjellene mellom artene var mindre i andreslåttene, men større igjen i slåttene som ble tatt om høsten.

- Hundegraset hadde høyere innhold av fiber (NDF) og ufordøyelig fiber, og lågere innhold av vannløselige karbohydrater enn det flerårig raigras hadde.
- Sjøl ikke med så hyppig høsting som fem slåtter i Fræna, fire slåtter i Stjørdal og tre slåtter i Målselv ble fôrenhetskonsentrasjonen 0,90 eller høyere i hele årsavlinga av hundegras. En var nærmere dette målet for flerårig raigras.

HUNDEGRASET KOMPENSERTE DA RAIGRASET GIKK UT

- Der raigras og hundegras var sådd sammen, utgjorde raigraset 80% eller mer av avlinga i førsteslåttene i første engåret på de fleste felte.
- Etter første engåret gikk innholdet av raigras jevnt ned på alle lokaliteter, og i tredje engåret var raigraset nesten borte med unntak for et enkeltfelt på Nordmøre der det utgjorde rundt 30%.

FEm/kg TS, åtte felt i første engår

FEm/kg TS, tre felt i første engår

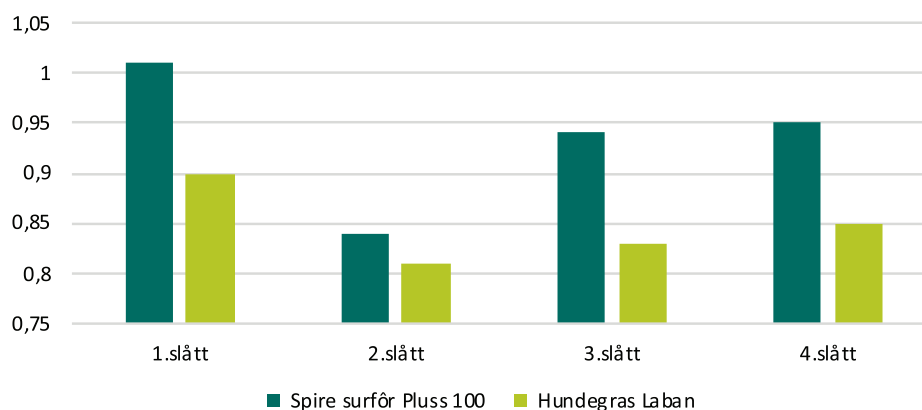
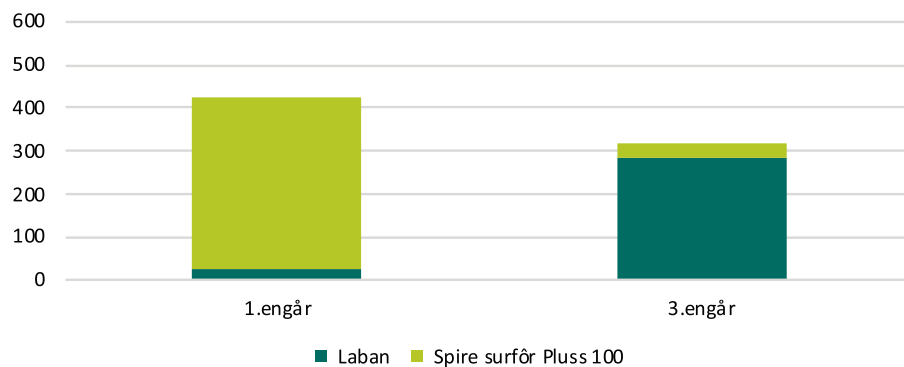

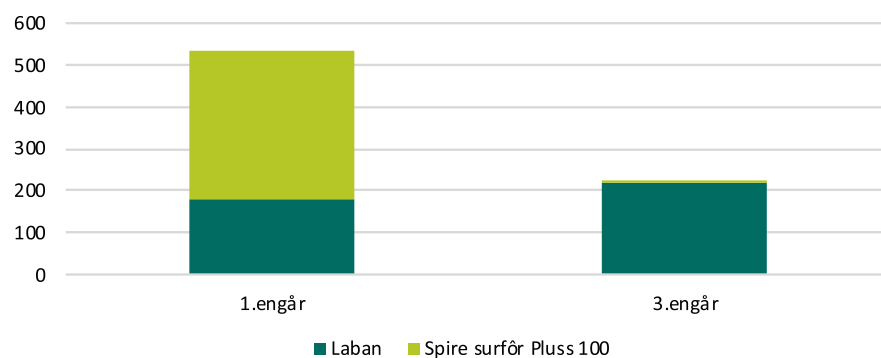
Foto: Åt Randby, NMBU

- Hundegraset tetta bra igjen etter hvert som raigraset gikk ut, men i det tredje engåret var total tørrstoffavling lågere i blandingene enn der det var sådd bare hundegras.
- Total fôrenhetsavling over tre år var marginalt større i blandinger enn i reinbestand av hundegras i det vi har kalt raigrasvennlige områder, mens det var motsatt i områder med tøffere vintre.

Avling (kg TS/da) i 1.slått, gjennomsnitt for fem felt med mest raigras første engår

Avling (kg TS/da) i 1.slått, gjennomsnitt for felt med minst raigras i første engår

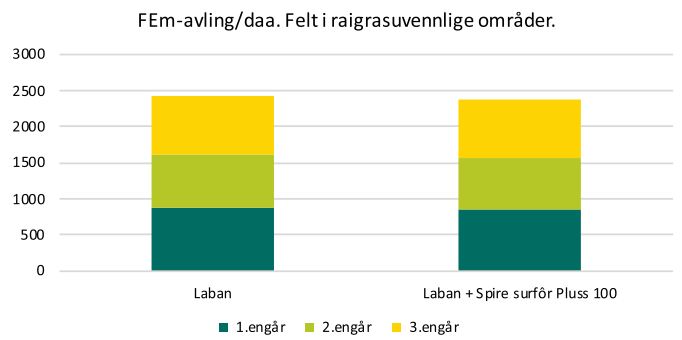
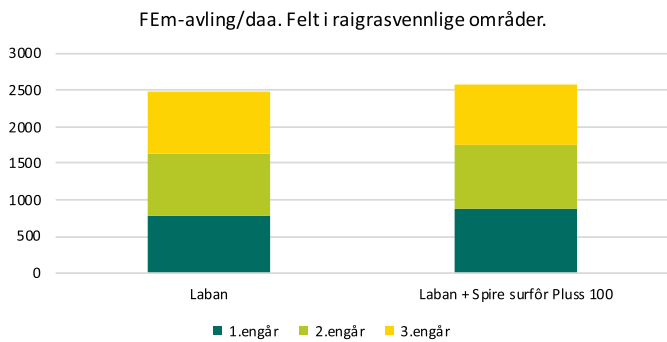

Foto: A. Johansen, NIBIO

LABAN VAR IKKE EN BEDRE HUNDEGRASSORT ENN FRISK

- Vurdert ut fra tørrstoffavling var det ingen indikasjon på at den relativt nye sorten Laban er mer yterik eller hardfør enn den eldre Frisk.
- Fôrkvaliteten var lik hos de to sortene.

SAMDYR KING AV HUNDEGRAS OG RAIGRAS KAN HA NOE FOR SEG

Sjøl om det ikke ble noen markante forskjeller i total fôrenhetsavling over tre år på å dyrke hundegras i rein-

bestand og hundegras og flerårig raigras i blanding, kan det være verdt å gå for samsåing av artene. Den raigrasdominerte avlinga en kan regne med å få i første engåret, vil ha en unik fôrkvalitet som passer til høgtytende dyr. Etter å ha tatt ut dette potensialet, vil tiltetting med hundegras sikre at avlingsnivået holdes oppe uten fornyingskostnader som ellers ville kunne følge av raigrasutgang. Hundegrasdominert fôr fra seinere engår med lågere ennergiinnhold må da forutsettes brukt til andre dyregrupper.

FORFATTER:

Anne Langerud (anne.langerud@nibio.no) og
Anne Kjersti Bakken (anne.kjersti.bakken@nibio.no)